

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatus De Censuris Romano Pontifici Reservatis

Ugolinus, Bartholomaeus

Venetijs, 1609

Vers. Aut. Retinentes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61365)

hic legere dicitur, quod requirit Bulla, ergo nec hic in excommunicationem hanc incidet, esto peccet.

Decimo in excommunicationem hanc non incidit, qui memoriter aliquid recitat, quod habuit a libris hæreticorum, nam nec hic, vt per se patet, proprie legit. argum. cap. si. de re iud. libr. 6. & cap. sacro. de sent. excomm. in antiq. & cap. i. de excep. libr. 6. aliud est enim legere, aliud memoriter recitare, vt in cap. fin. de re iud. libr. 6. & in c. i. de sent. excomm. lib. probatur: Quamuis contrarium senserit, & malè iacob. de Grass. ibid. Excipio tamè in tribus propositis casibus, vbi ea faceret, vt hæreticis faueret, nam tunc vt hæreticorum fautor in excommunicationem incidet, vt diximus antea, & hac ratione opinio Grælocum habebit.

Postremo in excommunicationem hanc non incidit, qui probabili metu cōpullus hos libros legit, exempli gratia in manu hæreticorum quis est, & nisi libros tales legat, mortem ipsi minantur, planè hic legens in excommunicationem non incidit, quandoquidem verisimile nō est, cum tanto periculo Ecclesiam, quæ pia mater est, lectionem hanc prohibuisse. Quamuis mortiferè peccet, si in contemptum fidei, clauium vè Ecclesiæ, vt legeret, iuberet, in hoc enim casu mortem potius oppetere, quam mortiferè sic

peccare deberet. argum. capit. sacris, de iis, quæ vi, metu vè causa fiunt.

Verf. Aut Retinentes.

S V M M A.

- 1 Retinens libros hæreticorum hæresim continentem in excommunicationem incidit, quæ regula quousque pateat, etiam declaratur.
- 2 Liber hæretici repertus apud aliquem, facit, vt hereticus existimetur.
- 3 Librarij retinentes libros hæreticorum hæresim continentem in excommunicationem incidunt.
- 4 Libros hæreticorum habens hæresim continentes debet inquisitori tradere cōburendos.

IN hac parte excommunicantur, qui hæreticorum libros hæresim continentem retinent, quare quo materiam hanc optimè noscamus, regulam & hic hac de re conformemus.

- In excommunicationem hanc igitur incidant, qui retinent libros hæreticorum hæresim continentem, vt habetur in versicu. proposito, nam & is, penes quem libri huiusmodi reperiuntur, hæreticus existimatur. argum. capitul. sane. 2. 24. q. 2. & vt dixit Rebuff. in Prax. benef. in explicatione Bullæ Cœnæ Domini artic. 1. in verb. Tenentes. Immo, & de hæresi condemnari posse ibidem ait, item

F 2 &

& Imperatores retinere huiusmodi scripta prohibent. in l. quicumque. §. nemo. C. de hæret. atque sic dixit quoque Iacob. de Grass. lib. 4. decis. cas. consc. in expositione Bullæ Cœnæ Domini. numer. 36. In excommunicationem igitur incidunt, quæ excommunicatio multos afficit. Et primum eos, qui ipsos libros retinent, quo ipsis studeant, vel ut heresim eorum sequantur, vel ob curiositatem, nam Bulla non distinguit de causa retentionis, ergo nec nos distinguere debemus. argument. l. de pretio. ff. de publ. in rem actio. Id quod locum habet, esto animum habeant tradendi eos Inquisitori, eosve comburendi postquam legerint, ob eandem rationem, et enim statim atque retinere incipiunt, excommunicatione obligantur, ex quo excommunicatio hæc lata sententiæ est, & ob id statim obligat. argument. c. pastoralis. §. fin. de appel. Hæc locum habent, quicumque sint, ut hoc in Bulla infra videbimus.

3 Secundo † excommunicatio hæc afficit eos, qui hos libros retinent, quo ipsos aut vendant, aut permutent, aut donent, aut locent, accomodent, quacunque ratione alia in alios transferant, nam qui ob has causas libros retinent, & retinere hi dicuntur, præterea Bulla non distinguit, ut proxime dicebamus. Quare librarii, seu bibliopolæ in hoc cauti sint, ne in hanc pœnam incidant.

Tertio excommunicatio hæc afficit eos, qui eos libros retinent, quo ipsos conglutinent, nam & hi retinere dicuntur, esto deinceps non conglutinent, & hoc ob rationes ante allatas, & ob id etiam si sui non sint, ut dixit Iacob. de Grass. ibidem numero 36.

Quarto excommunicatio hæc afficit eos, qui non malo animo eos retinent, sed potius ut hæreticorum errores confutent, nam Bulla, ut sæpè diximus de animo non distinguit, ergo nec nos distinguere debemus, et si hoc voluisset, id cauisset, non enim ignorabat ob id aliquando a catholicis hos libros teneri. Quare & in excommunicationem hanc incident, qui hos libros ad suam bibliothecam exornandam retinent.

Quinto excommunicatio hæc afficit eos, qui hos libros occultos habent, & scandalum non dant, nam & hi sine dubitatione retinent, & sic Bullæ verba eis conveniunt, ergo & dispositio, ac pœna. argument. leg. q. §. toties. ff. de damn. infecti. Quare & qui eos retinent, & nunquam legunt, hanc etiam pœnam patiuntur, ex quo Bulla non solum prohibet, ne legantur, ut antea vidimus, verum etiam & ne retineantur.

Sexto excommunicatio hæc afficit eos, qui retinent partem libri huiusmodi, modo hæresim

con-

contineat, nam ſicut totum li-
brum retinens in excommunica-
tionem inelidit, ita & qui partem.
argument. l. quæ tota. ff. de rei ven-
di. Immo, & qui folium retinet
huiusmodi libri, nam & hoc libri
pars eſt. Hos ergo excommunica-
tio hæc afficit, debent igitur ꝑ ad
4 Inquiſitorem eos deferre combu-
rendos, vt habetur in l. quiſcun-
que. §. nemo. C. de hæret. & vt di-
xit Rebuff. in verſicu. Tenentes,
vbi ſupra, & Iaco. de Graff. in eo-
loco. Excipiuntur tamen nonnul-
li, qui hanc pœnam euadunt,

1 *Libros habens hereticorum hæſim
continentes quando in excommunica-
tionem non incidat.*

A. I. M. N. 2

¶ Retinentes libros hæretico-
rum, quando in excommu-
nicationem incidant, vidi-
mus, iam vbi eam pœnã euadunt,
videamus.

1 Primum igitur ꝑ retinentes li-
bros hæreticorum hæſim con-
tinentes in excommunicationem
non incidunt, vbi ignorant librũ
talem eſſe, nam Bulla excommu-
nicat ſcienter retinentes, ergo nõ
eos, qui id ignorantes retinent,
incluſio enim vnius alterius ex-
cluſio eſt. argument. capitul. non-
ne, de præſumpt. & l. cum prætor.
ff. de iud. Quare, qui ſuccedit al-

cui, qui habebat huiusmodi li-
bros, ſed ipſe nunquam eos ani-
maduertit, planè ob probabilem
ignorantiam excuſatur, nam qui
in ipſo alterius ſuccedit, iuſtam ha-
bet cauſam ignorantie, vt dicitur
in cap. cum quis in ius. de reg. iur.
lib. 6. & l. qui in alterius. ff. eod. im-
periti etiam litterarum, qui hos
tales libros habent, id ignorantes
excuantur.

¶ Secundo in excommunicationem
hanc non incidunt, qui hos
libros ignorantes retinuerunt,
& poſteaquam id ſciuerunt, eos
ad inquiſitorem mittere neque-
unt, vt pote animaduertent
hoc, dum eſſent in lecto, vel
de multa nocte, & iter cœnoſum
erat ad Inquiſitorem, tunc enim
excuantur. argument. l. qui ſol-
uendo. ff. de ſolut. etenim nec qui
rem alienam ſe habere memin-
it, dum eſſet in lecto, tenetur ſta-
tim ſurgere, atque eam reſtitue-
re, ſed ſat eſt, vt animum habeat
reſtituendi, cum primum com-
modè id poterit. Interim tamen
eos legere non debent, nam in
excommunicationem antecedentem
inciderent, in eos latam, qui
tales libros legunt, atque ſic ſen-
ſit Iacob. de Graff. ibidem nume-
ro 35.

¶ Terzio in excommunicationem
hanc non incidunt, qui de
licentia Romani Pontif. eos reti-
nent, nam hac ratione retineri
poſſunt, vt dicitur in Bulla. Qua-
re Inquiſitores huiusmodi licen-

F 3 tia

tia fulti huiusmodi libros apud se habent, vt vidi Bononiæ apud S. Dominicum, & habetur in Bulla Iulii III. lata de anno 1550. die 5. Iunii incip. Cum meditatio cordis nostri. fol. 500. & Paul. I. v. incipien. Quia in futurorum. lata 1558. 21. Decembris. fol. 628. & Pii IV. incipie. Cum pro munere, fol. 82.

Quarto in excommunicatione hanc non incidunt, qui librum hæretici retinent, hæresim tamen non continentem, sicuti est contrarium nec incidunt, qui librum catholici retinent hæresim continentem, vt diximus supra de legente, duo enim simul requiruntur, quo retinens hic in excommunicationem incidat, & vt hæretici liber sit, & vt hæresim contineat, sicut dicitur in Bulla, ac propterea vno deficiente excommunicationem hæc euadet. argument. si hæredi plures. ff. de condit. institut. At quid de aromatariis, & laniis, qui habent huiusmodi libros, quo carnes, aromata ve obuoluant, dum ea vendunt, an ob id eos retinere poterunt? Ego sentio hos in excommunicationem incidere, nam hi sine dubio libros hos retinent, & id negari non potest, hoc enim pro certo ponimus, at Bulla retinentes excommunicat, ergo & nos. Nec interest, quod eos non retinent, quo ipsos legant, alii ve legendos tribuant, tum quod Bulla non considerat, quo animo retineantur, ergo nec nos considera-

re debemus. argument. I. de pretio ff. de publi. in rem act. tum quod ansam eos legendi tribuant, ex quo partim huic, partim illi cum carne, aromatibusve alienant.

Quare nec hos excommunicationis huius immunes esse censeo.

Postremo in excommunicationem hanc non incidunt, qui auferunt hos libros ab iis, qui eos retinent, quo ipsos quam primum Inquisitori deferant, nam hi contra mentem Bullæ eos non retinent, modo interim eos non legant, vt in superiori casu diximus: sed iam de imprimendis agamus.

Vers. Imprimentes.

S V M M A.

- 1 Imprimere libros quid sit.
- 2 Imprimendum nomine quinam comprehendantur.

Hic excommunicantur Imprimentes libros hæreticorum hæresim continentem. Quæ excommunicatio vt quatenus pateat, dignoscamus, præmittenda nonnulla sunt. Primum imprimere, quatenus ad rem nostram pertinet, nil aliud esse, quam typis mandare, & quod vulgo dicitur stampare. Secundo per Bullam Leonis X. incipien. Inter sollicitudines nostris humeris, latam Romæ anno